

ประชามติหวยออนไลน์...กับชะตากรรมของนักเสี่ยงโชค

โดย. ผศ.สุพล พรหมมาพันธุ์

คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ รายวัน ฉบับวันศุกร์ที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2552 หน้า 4

คนไทยเราคุ่นเคยกับคำว่า “ประชามติ” มาบ้างแล้ว เมื่อคราวที่มีการลงมติรับร่างรัฐธรรมนูญปี 2550 ส่วนคำว่า “หวยออนไลน์” ก็เคยได้ยินกันมาแล้วนับ 10 ปีแล้ว แต่ก็ยังไม่มีความหวังว่าจะได้ใช้สักที พอทำที่ว่าจะได้ใช้หรือมีวางจำหน่าย ก็มีอุปสรรคเหตุขัดข้องทำให้ต้องถูกเก็บเข้าลิ้นชักไว้เสียทุกทีไป ถือเป็นชะตากรรมของนักเสี่ยงโชคทั้งหลาย ที่ต้องรอคอยกันต่อไป ซึ่งไม่รู้ว่าอะไรอีกนานสักเพียงไหน ล่าสุดเมื่อ 3-4 วันมานี้ก็มีข่าวออกมาเกี่ยวกับการทำประชามติหวยออนไลน์ ซึ่งก็คงถูกพ่วงเข้ากับการที่จะมีการลงประชามติแก้ไขรัฐธรรมนูญปี 2550 ตามที่ได้ทราบกันแล้วนั้น คราวนี้ลองมาดูคำจำกัดความของหวยออนไลน์กันบ้าง คำว่า หวยออนไลน์ ในที่นี้ หมายถึง ข้อมูลการซื้อหวยจะถูกส่งไปยังกองสลากกินแบ่งรัฐบาล ในลักษณะเรียลไทม์ (Real-Time) ผ่านออนไลน์หรืออินเทอร์เน็ต สลากจะไม่ถูกพิมพ์จนกว่าจะมีผู้ซื้อ และผู้ซื้อจะต้องซื้อสลากกับผู้ขายของกองสลากที่ได้รับการอบรมมาเท่านั้น

หากจะว่ากันไปแล้วตามหลักของพระพุทธศาสนา หวยออนไลน์ หรือลอตเตอรี่ออนไลน์ เป็นการเล่นการพนัน เพราะมีได้มีเสีย **จัดเป็นอบายมุข** (ช่องทางแห่งความเสื่อม, ทางแห่งความพินาศ, เหตุย่อยยับแห่งภคทรัพย์) ชนิดหนึ่ง ซึ่งมีปรากฏอยู่ใน**อบายมุข 6** คือ (1). ทิณสุราและของมีนเมา, (2). ขอบเที่ยวกลางคืน, (3). ขอบเที่ยวดูการละเล่น, (4). เล่นการพนัน, (5). คบคนชั่วเป็นมิตร, และ (6). เกียจคร้านการทำงาน แต่ทำไมทุกๆ ที่ทุกคนรู้ว่า การพนันไม่ดี และนำความเสื่อมมาให้ แต่ก็ยังอยากเล่น บางคนบอกว่า **เป็นนิสัยของคนไทย ซึ่งชอบเล่นการพนัน** แท้ที่จริงไม่ได้เป็นเพราะนิสัยของคนไทยอย่างเดียว คนทั่วโลกก็เล่นการพนันเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ก็มีหวยออนไลน์นี้มารวม 20-30 ปีแล้ว สามารถเข้าไปซื้อหวยออนไลน์ หรือ Lotto ได้ทุกแห่งที่เซเว่น อีเลฟเว่น (7eleven) ในยุโรปก็มีเช่นเดียวกัน บางคนบอกว่า **เล่นหวยเพราะความบันเทิง และเล่นเพราะมันทำให้มีความหวัง ถ้าไม่เล่นก็ไม่มีความหวัง** และส่วนใหญ่คนที่เล่นหวยมักเป็นคนระดับล่างถึงระดับกลาง ซึ่งเข้ากับคำกล่าวที่ว่า **“คนจนชอบเล่นหวย คนรวยชอบเล่นหุ้น”**

สาเหตุหนึ่ง ที่ทำให้รัฐบาลชุดที่ผ่านมาต้องออกหวยออนไลน์ ทั้ง หวยเลข 2 ตัว 3 ตัว เพื่อแก้ปัญหาการเอาไรต์เอาเปรียบจากผู้ขาย ซึ่งขายเกินราคา หรือ**แก้ปัญหาเสือนอนกิน** เนื่องจากเท่าที่ทราบมานั้น นอกจากโควตาที่จัดสรรให้สมาคมทหารผ่านศึก และกลุ่มคนตาบอดเพื่อจำหน่ายส่วนหนึ่งแล้ว สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จัดสรรสลากส่วนใหญ่ที่เหลือทั้งหมดผ่านตัวแทนรายใหญ่ 4-5 ราย ซึ่งชาวบ้านเรียกกันว่า เจ้าแม่หวย หรือเจ้าพ่อหวย ตัวแทนรายใหญ่เหล่านี้นำไปจัดสรรต่อไปยังตัวแทนรองอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งแต่ละเจ้าแม่หวย 4-5 รายนั้น ร่วมกันกำหนดราคาขายที่ขายลงไปยังตัวแทนและผู้ขายแต่ละทอด จนทำให้ราคาสลากกินแบ่งฯ ที่ถึงมือผู้ซื้อราคาสูงถึง 100 บาท หรือ 120 บาท ทั้งๆ ที่สำนักงานสลากกินแบ่งฯ ตั้งราคาไว้เพียง 80 บาท ผลต่าง 20 บาท หรือ 40 บาทนั้น เป็นกำไรส่วนเกินที่แบ่งกันระหว่างเจ้ามือหวย ตัวแทน และผู้ขาย (<http://lotto.narak.com>)

สำหรับเครื่องจำหน่ายหวยออนไลน์หรือเครื่องจำหน่ายสลากอัตโนมัติซึ่งเป็นฝีมือการผลิตของบริษัท ล็อกซ์เลย์ จี เทคโนโลยี จำกัด (LGT) นั้นมีลักษณะเหมือนคอมพิวเตอร์หนึ่งเครื่องพร้อมเครื่องพิมพ์ คอมพิวเตอร์จะมาพร้อมหน้าจอทัชสกรีนขณะที่เครื่องพิมพ์ขนาดเล็กจะสามารถพิมพ์สลากที่มีความคงทนและสามารถเก็บรักษาได้นานหลายปีโดยไม่จางหาย ข้อมูลจากประชาสัมพันธ์ของล็อกซ์เลย์ระบุว่า วิธีการซื้อขายหวยออนไลน์นั้นมี 2 วิธี หนึ่งคือแบบบอกเบอร์ผู้ขาย ผู้ขายจะส่งผ่านหน้าจอสกรีนเพื่อเลือกเลขแล้วพิมพ์ สองคือแบบใช้ใบเลือกเลข ชาว หวยที่กลัวเปลืองเสียงแล้วเลขเคลือบสามารถพิมพ์เลขที่ต้องการบนกระดาษด้วยดินสอ จากนั้นนำกระดาษที่ฝนแล้วเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อพิมพ์สลาก ลักษณะคล้ายกระดาษคำตอบซึ่งนักเรียนใช้ดินสอฝนคำตอบแล้วส่งเข้าไปตรวจในเครื่องคอมพิวเตอร์ เมื่อสั่งพิมพ์ สลากที่ได้จากทั้งสองวิธีจะมีลักษณะคล้ายสลিপเอทีเอ็มแต่มีความคงทนกว่า สามารถเก็บรักษาได้หลายปี มีระบบรักษาความปลอดภัยภายในเพื่อป้องกันการลอกเลียนแบบ สามารถเล่นได้ตั้งแต่ 20-100 บาท โดยตัวเลขที่มีการซื้อขายสลากจะถูกส่งให้สำนักสลากได้ในแบบเรียลไทม์ผ่านทางออนไลน์

สลากออนไลน์นั้นเป็นสลากที่ทำการซื้อขายผ่านระบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีระดับสูงในการควบคุมการประมวลผล เน้นเทคโนโลยีรักษาความปลอดภัยเป็นหลัก โดย LGT ยกตัวอย่างข้อดีของเครื่องจำหน่ายหวยออนไลน์ถึง 8 ข้อ หนึ่งในนั้นคือความสามารถในการบริหารความเสี่ยงไม่ให้รัฐขาดทุน 8 ข้อดีของระบบที่ LGT ระบุไว้ได้แก่ (1). การซื้อขายทุกรายการจะถูกบันทึกไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก, (2). การรับส่งข้อมูลมีความถูกต้อง 100% ไม่มีความผิดพลาดจากระบบ, (3). การรับส่งข้อมูลมีความรวดเร็ว, (4). การควบคุมและการบริหารทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะควบคุมมาจากระบบส่วนกลาง เช่น การควบคุมและบริหารความเสี่ยงเพื่อไม่ให้รัฐเสี่ยงต่อการขาดทุน, (5). ลักษณะการซื้อขายจะเป็นการขาย ณ จุดขาย (Point of Sales) ที่สำนักงานสลากคัดเลือกไว้เท่านั้น , (6). การทำการซื้อขาย ต้องผ่านคนขายที่ได้รับการอบรมมาแล้วเท่านั้น โดยได้รับวุฒิบัตรจากสำนักงานสลาก และไม่สามารถทำการซื้อขายโดยผู้ซื้อได้เอง (ไม่ใช่แบบ ATM), (7). การขึ้นรางวัลสามารถตรวจสอบและขึ้นรางวัลได้ทุกที่ ๆ มีเครื่องจำหน่ายสลากออนไลน์ เป็นความยุติธรรมแก่ผู้ซื้อสลาก, และ (8). กำหนดเวลาการเปิด/ปิด การจำหน่าย จะควบคุมโดยศูนย์คอมพิวเตอร์ นั่นคือ เครื่องจำหน่ายทุกเครื่องจะมีเวลาการจำหน่ายเดียวกันและไม่เปิดโอกาสให้ผู้ขายฯนอกเวลาควบคุม "คนซื้อสามารถยกเลิกสลากที่ซื้อไปได้ สามารถนำไปขึ้นเงินที่ใดก็ได้ เพียงเอาสลากมาใส่ตู้เพื่อตรวจรางวัล ตัวแทนก็สามารถจ่ายเงินรางวัลได้เลย ป้องกันการผิดพลาด หรือตัวแทนหยวนบนดินที่ยกข้ออ้างเพื่อเบี่ยงไม่จ่ายเงินอย่างที่เคยมี" ประชาสัมพันธ์ล็อกซ์เลย์ระบุ ที่สำคัญ หวยออนไลน์สามารถลดปัญหาจากการที่ตัวแทนจำหน่ายสลากจงใจไม่ส่งข้อมูลให้สำนักงานฯ และส่งให้หวยใต้ดินแทน หวยออนไลน์ ซึ่งเคยเตรียมการออกมาในรัฐบาลชุดก่อน คือ "หวยออนไลน์จะมีจุดจำหน่ายในช่วงแรก 6,000 เครื่องทั่วประเทศ จากสัญญา 12,000 ชุด การติดตั้งครอบคลุมทั่วประเทศแต่ต้องขึ้นอยู่กับกองสลากทั้งหมด ในการคัดเลือกตัวแทน ใครอยากเป็นเจ้าของตู้ก็ต้องสมัคร" (<http://www.tpa.or.th>)

กระแสการทำประชามติหวยออนไลน์ที่ออกมาล่าสุด ทำให้นักเสี่ยงโชค กลับมีความหวังขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่โครงการนี้ล้มลุกคลุกคลานมาตลอด สอดคล้องกับนายกสมาคมผู้ค้าสลากเลขท้าย พร้อมด้วยสมาชิก เดินทางมายื่นหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพื่อให้ตรวจสอบการทำงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ขอลาละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ กรณีไม่สั่งการให้ดำเนินโครงการสลากออนไลน์ ทั้งที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเห็นว่าสามารถดำเนินการได้ ภายใต้พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ.2517 และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ก็ได้เห็นชอบแล้ว ทั้งนี้ เนื่องจากทำให้ผู้ค้าสลากต้องสูญเสียรายได้ถึง 420 ล้านบาทต่อเดือน ขณะที่ภาครัฐก็สูญเสียโอกาสที่จะมีรายได้ถึง 18,000 ล้านบาทต่อปี ซึ่งมองว่าหากรัฐดำเนินโครงการดังกล่าว นอกจากจะเป็นการสร้างรายได้ในช่วงเศรษฐกิจซบเซาแล้ว ยังช่วยสร้างงานทั่วประเทศถึง 400,000 คน นอกจากนี้ การมีสลากออนไลน์จะทำให้ราคาลอตเตอรี่ถูกลงได้ เนื่องจากประชาชนมีทางเลือกอย่างไรก็ตาม หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังไม่สั่งการให้ดำเนินโครงการสลากออนไลน์ที่สามารถดำเนินการได้ในทันทีโดยไม่ต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี จะมีความผิดทางกฎหมายอาญา มาตรา 157 ตามการชี้มูลความผิดของ ป.ป.ช. นี้เป็นข่าวเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ.2552 (www.manager.co.th) ก็ต้องอดทนรอดูกันต่อไปว่าจะเป็นอย่างไรมาก เพราะการออกหวยออนไลน์และการทำประชามติต้องใช้ระยะเวลา และงบประมาณมาก ซึ่งก็ต้องรอผลที่ปรากฏออกมาอีกว่า จะผ่านการลงประชามติได้หรือไม่ มีหลายคนคาดการณ์ว่า หากมีการลงประชามติหวยออนไลน์จริง จะมีประชาชนออกมาลงमतกันเป็นจำนวนมาก นั้นเท่ากับว่า ชะตากรรมของนักเสี่ยงโชคมีเค้าลางว่าจะเป็นจริง แต่หากรัฐบาลไม่เอาด้วย อ้างเหตุว่า ผิดกฎหมาย หรือมอมเมาประชาชนขึ้นมา เท่ากับว่าชะตากรรมของนักเสี่ยงโชคทั้งหลาย ก็ต้องร้องเพลง “รอ” กันต่อไป.

